MLYNÁŘSKÉ noviny
ON-LINE
ROČNÍK XXVIII. ČÍSLO 3 (162) 2017

Výsledky sklizně 2017

Výsledky sklizně byly tradičně vyhlášeny na výstavě Země živitelka v Českých Budějovicích. Zúčastnilo se 550 vystavovatelů a přes 110 tisíc návštěvníků. V té době bylo sklizeno přes 99 procent ploch a celkové uváděné výsledky lze považovat za konečné, protože jde vždy do určité míry o odhady. Základních druhů obilovin se sklidilo 6,7 milionů tun, z toho pšenice 4,5 milionů tun.

Zahájení výstavy Země živitelka a Národních dožínek byli přítomní čelní představitelé našeho státu. Vtipnou poznámku učinil prezident Zeman, když uvedl: „Málo kde se setká tolik prezidentů najednou, jako právě zde.“ Mínil tím kromě sebe exprezidenta Václava Klause a prezidenta Agrární komory ČR Zdeňka Jandejska. V jejich vystoupeních zazněly názory na základy zemědělské politiky. Všichni podpořili soběstačnost, tentokrát včetně Václava Klause, který zdůraznil, že naší povinností je, abychom maximum tuzemské spotřeby vyráběli, a tuto produkci také kupovali. Problematiku soběstačnosti ve spojení s rozborem rovných podmínek zemědělských dotací v Evropské unii rozvedl Zdeněk Jandejsek. Prezident Zeman vznesl kritiku na systém dotací EU do zemědělství, který podporuje nevýrobu před výrobou. Poukázal přitom na podporu snižování produkce mléka a vepřového masa v době cenové krize těchto odvětví. Zdůraznil také, že zemědělci jsou nejdůležitějším oborem národního hospodářství. Dalším tématem byly obchodní řetězce a jejich marže. Prezident Zeman v této souvislosti uvedl 67 procentní marži u pečiva. Miroslav Toman podtrhl, že tuzemským producentům nepomohou žádné dotace, pokud si nebudeme chránit domácí trh. Zazněly i názory na sankce proti Rusku, které výrazně omezily export zemědělské a potravinářské produkce České republiky.

Na Země živitelce se také konala konference o budoucnosti českého zemědělství a potravinářství, jejímž hlavním tématem se stala reforma společné zemědělské politiky Evropské unie. Stěžejním problémem jsou možnosti rozpočtu Evropské unie a jednotlivých států. Proto byl prezentován záměr na zastropování dotací na určené částce, kterou určí Evropská unie. Toto zastropování by výrazně omezilo subjekty, jež zajišťují více než 70 procent současné produkce živočišné výroby v ČR. Dalším problémem jsou rozdíly v národních dotacích, vytvářející nerovné podmínky na společném evropském trhu. Praxe Společné zemědělské politiky EU u nás od roku 2004

dokazuje, že prosazuje extenzivní rozvoj zemědělství, provázený útlumem zejména odvětví živočišné výroby. Uplatňovaný systém zjednodušené platby na plochu, podpora ekologického zemědělství, avšak bez vazby na produkci biopotravin, preference trvalých travních porostů s chovy koní, koz a ovcí, utlumuje tradiční živočišné výroby, tedy produkci mléka, prasat, drůbeže, dále výrobu ovoce, zeleniny a dalších investičně náročných sektorů. Tento razantní útlumový vývoj však z druhé strany vyrovnává obrovský nárůst produkce ve starých zemích unie, a to především v důsledku využívání skrytých národních dotací, což narušuje přirozenou tržní konkurenceschopnost. I to je důvodem toho, že národní soběstačnost ČR se v naprosté většině komodit pohybuje pouze v rozmezí od 35 do 60 procent. Přitom výsledky užitkovosti jsou u nás vyšší, nebo stejné jako u konkurence, která k nám výrobky dováží. Velmi podstatným problémem českého zemědělství a potravinářství jsou obchodní řetězce, ovládající téměř 80 procent obchodu s potravinami. Jejich obchodní praktiky likvidují tržní prostředí. Pomoci měl v tomto směru zákon o významné tržní síle, který - ačkoli po několika novelizacích - představuje účinný nástroj pro vyvážení asymetrických dodavatelsko-odběratelských vztahů, ztroskotává na faktu, že jeho dodržování není efektivně vymáháno. S tím souvisí i tzv. dvojí kvalita potravin. Nekalé praktiky obchodních řetězců je proto nutné řešit na celoevropské úrovni.

Tržní informace - říjen 2017

Česká republika

Produkce obilovin v České republice je asi o 15,2 procenta nižší než v minulém roce, méně je i řepky a brambor. Ukazují se však velké regionální rozdíly, nejenom mezi kraji, ale i uvnitř okresů. Rozdíly nejsou dány jen regionálně, ale i v rámci jednotlivých podniků, a to především v závislosti na typu půdy a specifických podmínkách. Výpadky úrody jsou zvláště na Moravě. Naopak dobrá situace nastala v severozápadní části státu, a také ve vyšších polohách, kde byl dostatek vláhy.

Předchozí odhady sklizně obilí byly optimističtější, červnový předpokládal pokles o 10,1 procenta, červencový o 13,2 procenta. Podle statistiků je za meziročním poklesem o 1,301 milionu tun snížení hektarového výnosu o 15 %, osevní plocha se totiž téměř nezměnila. Letošní odhadovaná sklizeň obilovin je nižší než průměr za posledních pět i deset let.

Včetně kukuřice na zrno se očekává úroda 7,274 milionu tun obilovin. Úroda základních druhů obilovin má podle odhadu ČSÚ dosáhnout 6,7 milionů tun. Celkový průměrný výnos obilovin je ve výši 5,55 t/ha. Oproti minulému roku 2016 (6,31 t/ha) je nižší o 0,76 t/ha, a proti roku 2015 (6,07 t/ha) o 0,52 t/ha. Celková osevní plocha základních obilovin čítá 1,262 milionů hektarů. Po tuhé zimě se snížila plocha ozimů, a naopak se rozšířila výměra jařin, tedy jarní pšenice, jarního ječmene a ovsa. Pšenice ozimá zabrala přibližně třetinu celkové osevní plochy. Její produkce se odhaduje na 4,462 milionů tun s průměrným výnosem 5,89 t/ha, je to o 1 mil. tun méně než loni. K tomu jarní pšenice 204 tisíc tun. Žita se urodilo necelých 115 tis. tun s výnosem 5,29 t/ha. Ječmene jarního 1,15 mil. tun a ozimého 563 tis. tun. Oves vykazuje také necelých 115 tis. tun s výnosem 3,41 t/ha. V přiložených tabulkách jsou uvedeny výsledky podle krajů, včetně osevních ploch. Celkové výsledky ve srovnání s rokem 2016 jsou uvedeny ke dni 28. srpna 2017.

Obchodování s pšenicí a žitem se u nás na konci sklizně prakticky zastavilo. Příčinou jsou vyšší cenové představy zemědělských podniků, než vývoj cen na evropských burzách, a než jsou současné ceny mouky. V Čechách se dlouhodobě prosazuje výpočet ceny pšenice podle ceny na burze Matif v Paříži, minus dopravní náklady. To ale letos přestalo platit. Ceny pšenice v Maďarsku, na Slovensku i v Rakousku vyrostly v důsledku sucha, a jsou dokonce vyšší než ceny Matif. Srpnová cena pšenice pro mlýny na burze Matif dosahovala hodnoty 152 – 155 Eur za jednu tunu. Bylo to díky výborným výsledkům sklizně ve Francii. Skutečné nákupy mlynářů v období žní se pohybovaly na podobných hladinách, tedy 3900 – 4100 Kč za tunu. Lokální ceny tedy byly srovnatelné s cenami Matif, bez ohledu na dopravní náklady. Proto také začal být nejistý export pšenice, a roste nervozita obchodních organizací, i mlynářů, kteří mají problémy nakoupit potřebné množství pšenice pro vlastní výrobu. V září se ceny na Matif sice zvýšily na 166 Eur, tedy 4300 Kč za tunu. Tuzemská cena je nižší pouze přibližně o 100 Kč za tunu. Tuzemský trh s pšenicí ovlivní průběh a konkrétní výsledky exportu této komodity. Loni dosáhl úrovně 2,6 mil. tun pšenice. Letos je v bilanci pšenice k dispozici cca 1,8 mil. tun.

Žita je letos u nás méně, než je úroveň jeho spotřeby. Po zkušenostech z minulých let musíme počítat při nedostatku žita s jeho importem kolem 20 tisíc tun. První

Žně 2017 – celá ČR

Stav k 25. září 2017	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Žito	Oves	Triticale	Obiloviny celkem	Řepka
Celkově ke sklizni (ha)	785 500	46 563	97 176	230 530	22 219	44 065	36 262	1 262 315	394 260
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	785 476	46 536	97 176	230 530	22 219	44 065	36 255	1 262 256	394 049
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	99,94	100,00	100,00	100,00	100,00	99,98	100,00	99,95
Celkově sklizeno (t)	4 616 927	210 348	562 965	1 151 200	117 357	148 166	181 424	6 988 388	1 169 409
Průměrný výnos (t/ha)	5,88	4,52	5,79	4,99	5,28	3,36	5,00	5,54	2,97

import se již realizoval, ale cena je vyšší o 10 procent, než byla na konci minulého marketingového roku, a téměř o 20 procent vyšší, než průměr minulého roku. Cena žita roste i v Německu.

Je jisté, že cenová úroveň u pšenice i žita bude vyšší než loni. Další tendence lze odvodit od vývoje cen termínovaných obchodů uvedených z přiložených tabulkách.

První letošní odhad sklizně kukuřice na zrno 533 tis. tun je meziročně o 37 procenta nižší, a je o třetinu nižší než průměr sklizní za posledních deset let. Řepky zemědělci sklidili o 16 procent méně, a to 1,142 milionu tun. Snížení jde podle statistiků zcela na vrub poklesu výnosu, osevní plocha se mírně rozšířila.

Odhadovaná sklizeň brambor 615 000 tun je ve srovnání s loňskou úrodou o 12,1 procenta nižší. „Stejně jako v loňském roce, zemědělci letos osázeli bramborami 23 000 hektarů," uvedl ČSÚ. Z hektaru se sklízí průměrně 26,25 tun brambor, o 3,63 tun méně než loni. Letošní odhadovaná úroda brambor je srovnatelná s pětiletým průměrem, a je o 11,1 procenta nižší než průměr sklizní za posledních deset let, především kvůli poklesu výměry.

Úroda cukrovky se odhaduje na 4,096 milionu tun, což je téměř na stejné úrovni jako v loňském roce. Očekávaná produkce máku meziročně poklesla o více než čtvrtinu na 21 tis. tun. Naopak sklizeň slunečnic je v důsledku významného rozšíření osevní plochy podle odhadu vyšší o 3,2 %, činí 46 000 tun. Výrazně meziročně vyšší (o 27,7 %) je produkce hrachu na zrno, která činila 88 tisíc tun. Je tomu díky výraznému rozšíření osevní plochy.

Svět a Evropská unie

Poslední odhady světové sklizně obilovin signalizují meziroční snížení produkce, ale současně vysoké zásoby z minulého roku. Produkce obilovin má dosáhnout 2.068,5 milionů tun ve srovnání se spotřebou ve výši 2083,4 milionů tun. Z toho pšenice 747,6 milionů tun oproti spotřebě 735 milionů tun, a 1029,1 milionů tun kukuřice proti její spotřebě ve výši 1054 milionů tun. Na konci marketingového roku 2016/17 se odhadují zásoby obilovin přes 500 mil. tun, z toho pšenice téměř 240 mil. tun, a rýže přes 170 mil. tun. Z tohoto důvodu lze konstatovat, že bilance je vyrovnaná, a nehrozí nedostatek na trhu.

Také u světové produkce došlo ke snížení. Pšenice vykazuje meziroční pokles produkce o 6,5 mil.t, sklizeň kukuřice by se měla snížit o 49,8 mil. t, u celosvětové produkce cereálií se očekává snížení produkce o 3,03 %.

V Evropské unii má produkce obilovin dosáhnout 298,9 milionů tun a jejich spotřeba 232,3milionů tun, k tomu export 40,8 mil. tun. Pšenice se urodilo 150,2 milionů tun a má se jí spotřebovat 108,4 mil. tun, a export se odhaduje na 28,9 milionů tun. Eport pšenice i ostatních obilovin z EU klesá. V marketingovém roce 2015/16 se z EU vyvezlo 51,6 milionů tun obilovin a z toho 35,1 milionů tun pšenice.

Zvýšení cen potravin

V září 2017 se u nás indexy cen zemědělských výrobců meziročně zvýšily o 25,2 %, ve srovnání s průměrem roku 2010, přitom rostlinná výroba vykázala proti stejnému období cenový růst o 30,0 %, a od počátku roku 2017 se index cen rostlinné výroby zvýšil o 26,3 %.

U potravinářské pšenice byla v září 2017 průměrná cena zemědělských výrobců 3 829 Kč/t a proti září 2016 se cena zvýšila o 281 Kč/t, cena pšenice krmné se proti stejnému období loňského roku zvýšila o 280 Kč/t a v září 2017 dosáhla hodnoty 3 631 Kč/t.

Ječmen sladovnický, jehož průměrná cena v září 2017 činila 4 494 Kč/t, vykázal cenový nárůst o 151 Kč/t ve srovnání se stejným obdobím roku 2016, kdy jeho cena dosahovala výše 4 343 Kč/t. Cenovou změnu prokázal i ječmen krmný, jehož cena v září 2017 činila 3 370 Kč/t, což představuje nárůst o 265 Kč/t oproti roku 2016. U žita byl prokázán meziroční nárůst cenové hladiny; v září 2017 dosahovala sledovaná komodita cenové úrovně 3 878 Kč/t, oproti stejnému období v roce 2016 se její cena zvýšila o 193 Kč/t.

Cena ovsa krmného, jehož úroveň v září 2017 dosahovala výše 3 306 Kč/t, zaznamenala meziroční zvýšení o 109 Kč/t.

Meziroční nárůst byl zaznamenán u krmné kukuřice, jejíž cena byla v září 2017 na úrovni 3 985 Kč/t, oproti stejnému období v roce 2016 se tak zvýšila o 152 Kč/t.

Cena semene řepky olejné v září 2017 činila 10 102 Kč/t, došlo tak ke zvýšení cenové hladiny oproti stejnému období v roce 2016 o 324 Kč/t.

Vývoz

V srpnu 2017 se zvýšil export pšenice celkem k předchozímu měsíci o 131 700,6 t na 227 286,8 t, jednotková cena činila 4 190,8 Kč/t. Sledovaný měsíc přinesl u ječmene snížení exportu celkem o 22 748,1 t (-58 %) na celkových 16 557,3 t za jednotkovou cenu 4 207,4 Kč/t. Kukuřice bylo v tomto měsíci vyvezeno celkem 10 879,3 t za jednotkovou cenu 4 125,2 Kč/t, tedy pokles o 6 096 t. Sledovaný celkový export semen řepky olejky se v tomto měsíci zvýšil, a to úhrnem o 1 206 t (+9,5 %) na celkových 13 864,5 t za jednotkovou cenu 12 355,0 Kč/t.

Zajímavý je vývoj exportu a importu u žita, kde budeme mít v tomto marketingovém roce pasivní bilanci. Jeho zásoby jsou vyčerpány a nová úroda stěží pokryje domácí spotřebu. Jakýkoliv export tedy zhorší situaci. V červenci se vyvezlo 4364 tun a dovezlo 4587 tun. V srpnu se dovoz snížil na 3156 tun a vývoz na 2702 tun.

Celkový vývoj exportu obilovin uvádí tabulka.

Vývoz v marketingovém roce 2016/2017 a 2017/2018 v tunách

Obilovina/měsíc	07/2016	08/2016	09/2016	10/2016	11/2016	12/2016	01/2017	02/2017	03/2017	04/2017	04/2017	06/2017	07/2017	08/2017
Pšenice celkem	139 609	258 406	277 607	266 869	254 476	242 963	306 175	278 448	318 814	196911	245899	211735	95586	227287
Žito	1 264	4 886	1 811	906	2 261	1 783	1 728	3 088	3 006	3314	2478	2252	330	2702
Ječmen	48 908	26 902	26 438	26 806	39 948	30 105	40 008	53 719	66 383	77326	44248	38058	39305	16557
Oves	1 373	2 449	4 447	6 462	6 199	3 786	5 051	3 949	3 876	2942	1934	1364	1042	1555
Kukuřice	14 829	29 852	20 936	36 478	42 211	32 423	43 709	52 525	49 316	43045	27455	23612	16975	10879

Žně 2017 – postup sklizně obilovin a řepky na celém území České republiky

stav ke dni: 25. září 2017	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Žito	Oves	Triticale	Obiloviny celkem	Řepka
Praha a Středočeský kraj **									
Celkově ke sklizni (ha)	168 494	12 581	20 186	43 675	3 804	5 660	4 629	259 029	86 773
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	168 494,00	12 581,00	20 186,00	43 675,00	3 804,00	5 660,00	4 629,00	259 029,00	86 583,62
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	99,78
Celkově sklizeno (t)	1 030 621,26	60 207,75	120 471,95	224 752,50	20 362,92	17 220,29	18 742,82	1 492 379,49	267 218,24
Průměrný výnos (t/ha)	6,12	4,79	5,97	5,15	5,35	3,04	4,05	5,76	3,09
Jihočeský kraj									
Celkově ke sklizni (ha)	75 227	3 587	15 148	17 075	3 952	10 761	7 067	132 817	43 953
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	75 227,00	3 587,00	15 148,00	17 075,00	3 952,00	10 761,00	7 067,00	132 817,00	43 953,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Celkově sklizeno (t)	434 556,00	15 481,80	86 100,50	68 568,30	20 343,00	34 015,00	37 402,60	696 467,20	126 746,40
Průměrný výnos (t/ha)	5,78	4,32	5,68	4,02	5,15	3,16	5,29	5,24	2,88
Královéhradecký kraj									
Celkově ke sklizni (ha)	53 538	2 923	6 603	7 670	1 527	2 105	3 010	77 376	23 487
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	53 538,00	2 923,00	6 603,00	7 670,00	1 527,00	2 105,00	3 010,00	77 376,00	23 487,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Celkově sklizeno (t)	392 744,00	14 931,00	45 591,00	47 785,00	8 418,00	9 614,00	19 451,00	538 534,00	76 684,00
Průměrný výnos (t/ha)	7,34	5,11	6,90	6,23	5,51	4,57	6,46	6,96	3,26
Karlovarský kraj									
Celkově ke sklizni (ha)	11 447	384	1 214	3 149	946	1 966	1 261	20 367	6 162
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	11 447,00	384,00	1 214,00	3 149,00	946,00	1 966,00	1 261,00	20 367,00	6 162,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Celkově sklizeno (t)	65 080,00	1 107,00	6 467,00	7 315,00	4 490,00	3 430,00	6 035,00	93 924,00	16 107,00
Průměrný výnos (t/ha)	5,69	2,88	5,33	2,32	4,75	1,74	4,79	4,61	2,61
Ústecký kraj									
Celkově ke sklizni (ha)	59 979	4 924	4 282	15 509	1 007	982	820	87 503	24 331
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	59 979,00	4 924,00	4 282,00	15 509,00	1 007,00	982,00	820,00	87 503,00	24 331,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Celkově sklizeno (t)	338 275,57	22 446,93	22 853,50	73 568,66	3 595,60	3 525,68	3 581,20	467 847,14	63 950,00
Průměrný výnos (t/ha)	5,64	4,56	5,34	4,74	3,57	3,59	4,37	5,35	2,63
Liberecký kraj ***									
Celkově ke sklizni (ha)	11 268	1 590	1 513	2 750	694	1 556	1 335	20 706	6 097
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	11 268,00	1 590,00	1 513,00	2 750,00	694,00	1 556,00	1 328,00	20 699,00	6 097,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	99,48	99,97	100,00
Celkově sklizeno (t)	73 778,67	7 622,14	9 335,41	13 835,78	3 431,34	6 779,55	6 687,88	121 470,77	20 944,78
Průměrný výnos (t/ha)	6,55	4,79	6,17	5,03	4,94	4,36	5,04	5,87	3,44
Plzeňský kraj									
Celkově ke sklizni (ha)	57 252	3 299	16 179	11 437	2 192	7 181	4 555	102 095	31 767
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	57 252,00	3 299,00	16 179,00	11 437,00	2 192,00	7 181,00	4 555,00	102 095,00	31 767,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Celkově sklizeno (t)	266 630,10	9 708,50	82 951,61	35 792,75	10 692,45	20 659,03	19 628,86	446 063,30	81 910,91
Průměrný výnos (t/ha)	4,66	2,94	5,13	3,13	4,88	2,88	4,31	4,37	2,58

podle jednotlivých krajů

stav ke dni: 25. září 2017	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Žito	Oves	Triticale	Obiloviny celkem	Řepka
Pardubický kraj									
Celkově ke sklizni (ha)	50 637	2 450	5 048	15 863	436	1 867	4 036	80 337	26 160
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	50 637,00	2 450,00	5 048,00	15 863,00	436,00	1 867,00	4 036,00	80 337,00	26 160,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Celkově sklizeno (t)	344 585,00	13 884,00	34 051,00	95 702,00	2 383,00	8 442,00	23 214,00	522 261,00	83 690,00
Průměrný výnos (t/ha)	6,81	5,67	6,75	6,03	5,47	4,52	5,75	6,50	3,20
Kraj Vysočina									
Celkově ke sklizni (ha)	71 398	3 280	11 493	31 811	3 231	5 809	4 638	131 660	41 158
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	71 398,00	3 280,00	11 493,00	31 811,00	3 231,00	5 809,00	4 638,00	131 660,00	41 158,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Celkově sklizeno (t)	398 344,00	13 229,00	66 958,00	147 003,00	20 499,00	22 560,00	25 992,00	694 585,00	127 747,00
Průměrný výnos (t/ha)	5,58	4,03	5,83	4,62	6,34	3,88	5,60	5,28	3,10
Jihomoravský kraj									
Celkově ke sklizni (ha)	109 005	4 203	7 123	30 344	2 169	1 440	1 905	156 189	39 304
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	109 005,00	4 203,00	7 123,00	30 344,00	2 169,00	1 440,00	1 905,00	156 189,00	39 304,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Celkově sklizeno (t)	470 604,58	14 855,00	29 177,60	133 013,78	10 802,00	3 330,30	6 457,30	668 240,56	97 540,60
Průměrný výnos (t/ha)	4,32	3,53	4,10	4,38	4,98	2,31	3,39	4,28	2,48
Olomoucký kraj									
Celkově ke sklizni (ha)	48 832	2 657	2 597	31 860	1 132	1 372	1 338	89 788	28 289
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	48 832,00	2 657,00	2 597,00	31 860,00	1 132,00	1 372,00	1 338,00	89 788,00	28 289,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Celkově sklizeno (t)	338 545,10	14 003,38	17 418,91	190 461,43	6 395,02	5 145,93	6 436,26	578 406,03	90 695,68
Průměrný výnos (t/ha)	6,93	5,27	6,71	5,98	5,65	3,75	4,81	6,44	3,21
Zlínský kraj *									
Celkově ke sklizni (ha)	32 128	1 578	2 164	7 205	346	1 005	532	44 958	15 825
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	32 103,65	1 550,53	2 164,00	7 205,00	346,00	1 005,00	532,00	44 906,18	15 803,74
Podíl sklizených ploch (%)	99,92	98,26	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	99,88	99,87
Celkově sklizeno (t)	211 954,49	7 544,72	14 241,40	44 989,66	1 950,98	3 171,92	2 307,05	286 160,22	47 414,46
Průměrný výnos (t/ha)	6,60	4,87	6,58	6,24	5,64	3,16	4,34	6,37	3,00
Moravskoslezský kraj									
Celkově ke sklizni (ha)	36 295	3 107	3 626	12 182	783	2 361	1 136	59 490	20 954
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	36 295,00	3 107,00	3 626,00	12 182,00	783,00	2 361,00	1 136,00	59 490,00	20 954,00
Podíl sklizených ploch (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Celkově sklizeno (t)	251 208,34	15 326,57	27 347,46	68 412,17	3 993,43	10 272,72	5 488,13	382 048,82	68 760,15
Průměrný výnos (t/ha)	6,92	4,93	7,54	5,62	5,10	4,35	4,83	6,42	3,28

Poznámka: Obiloviny celkem nezahrnují kukuřici a ostatní obiloviny

Údaje celkově ke sklizni (ha) jsou přebrány z Českého statistického úřadu – Soupis ploch osevů 2017 ze dne 4. 7. 2017

* *v okrese Zlín je již sklizena řepka ozimá kromě 21,26 ha, pšenice ozimá kromě 24,35 ha, pšenice jarní kromě 27,47 ha - zákaz sklizně - africký mor prasat*

** *v okrese Praha je již veškerá výměra řepky ozimé sklizena kromě 189,38 ha, které byly z důvodu špatného vzejití zaorány*

*** *v okrese Semily se vzhledem k nepříznivému počasí nesklidilo 7 ha triticale*

Zdroj: SZIF

SZIF
Státní zemědělský intervenční fond

Kvalita potravinářské pšenice sklizně 2017 v České republice

Jaká je kvalita potravinářských obilovin sklizených v České republice v roce 2017? Odpověď na tuto otázku lze dát díky každoročnímu sledování, které provádí Agrotest fyto, s.r.o. v Kroměříži pro pšenici a žito a Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a.s. pro sladovnický ječmen, a to za podpory MZe.

Na dosaženém výnosu a kvalitě obilovin se odráží řada faktorů. Mezi ty hlavní patří počasí, agrotechnika, výskyt chorob a provedená ochrana proti nim. Významnou roli hraje odrůdová skladba. Jednotlivé faktory se podílejí na ovlivnění konkrétních kvalitativních kritérií rozdílnou měrou. Mezi vlastnosti potravinářské pšenice nejvíce ovlivňované průběhem počasí, zejména v závěru vegetačního období, patří číslo poklesu, dále objemová hmotnost a obsah dusíkatých látek. Naproti tomu sedimentační test charakterizující kvalitu bílkovin je do značné míry geneticky podmíněnou vlastností dané odrůdy.

Charakteristika vegetační sezóny

V říjnu roku 2016, ve kterém startovala vegetační sezóna ozimých obilovin sklizených v roce 2017, byly zaznamenány srážky na úrovni 155 % dlouhodobého normálu a teploty byly oproti normálu o 0,6 °C nižší (Obr. 1). Po většinu měsíce převládalo zataženo s častými srážkami a sluneční svit se vyskytoval pouze výjimečně. Srážky měly příznivý vliv na vegetaci čerstvě zasetých ozimů. Během měsíce listopadu rostliny díky dostatku vláhy a vyšším teplotám rostliny vytvořily nové listy a kondice porostů byla před začátkem zimy většinou velmi dobrá. Meteorologická zima 2016/2017 se narozdíl od předcházejících třech teplých zim zařadila k těm chladnějším. Propad teplot byl zaznamenán zejména v měsíci lednu (-2,8°C pod dlouhodobým normálem). Oproti předcházejícím 4 rokům klesaly výrazně i teploty půdy a místy byla půda promrzlá do hloubky 50 cm i více. Na srážky však byly zimní měsíce skoupé: v prosinci 2016 bylo zaznamenáno 58 %, v lednu 2017 76 % a v únoru jen 63 % dlouhodobého normálu. Díky oteplení ke konci února a zejména pak v březnu začaly porosty ozimých obilnin intenzivně vegetovat. Začátkem dubna byly porosty ozimé pšenice většinou ve fázi plného odnožování a nejodrostlejší se vývojově blížily počátku sloupkování. Měsíc duben byl srážkově velmi bohatý (162 % normálu) a chladný (-0,4°C pod normálem), což ozimům svědčilo. V květnu panovaly optimální růstové podmínky umožňující rychlý a dynamický vývoj porostů ozimů. Koncem měsíce se však již začal projevovat nedostatek srážek (květen: 58 % dlouhodobého normálu), a to rozdílně podle typu půdy. Na těžších půdách s dobrou vododržností zatím nepůsobil viditelné příznaky, na vysýchavých lokalitách a lehčích půdách však docházelo ke zřetelným příznakům nedostatku vody (svinování praporcových listů).

V měsíci červnu již část porostů obilovin viditelně trpěla suchem, zřetelná významná a viditelná strádání porostů se objevila přibližně u desetiny porostů ozimé pšenice. Rozložení srážkových úhrnů bylo v rámci republiky výrazně proměnlivé, deficit srážek se projevil hlavně v kraji Jihomoravském, v části středních Čech, i v některých okresech Vysočiny. Pokud porosty významně netrpěly nedostatkem vláhy, velmi vysoký počet hodin slunečního svitu, který byl v měsíci červnu naměřen, se naopak příznivě projevil na tvorbě asimilátů a jejich ukládání do zrna. Sklizeň ozimé pšenice začala brzy, podle údajů doprovázejících vzorky od pěstitelů byly první plochy sklizeny již 23. 6. I když ve třetí dekádě měsíce července došlo vlivem srážek ke zpomalení plného nástupu sklizně (Obr. 2), od přelomu července a srpna díky suchému a horkému počasí sklizeň probíhala bez významnějšího přerušení. Oproti roku 2016 je zřejmý znatelný předstih. Poslední vzorek od pěstitele přijatý do monitoringu kvality má datum sklizně 22. 8. 2017.

Monitoring kvality potravinářských obilovin v ČR

Sklizňová kvalita obilovin je ve výzkumném ústavu v Kroměříži hodno-

Obr. 1. Srovnání průměrné měsíční teploty a měsíčního úhrnu srážek v ČR ve vegetačním období 2016/2017 s normálními hodnotami (zdroj dat: http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/zakladni-informace)

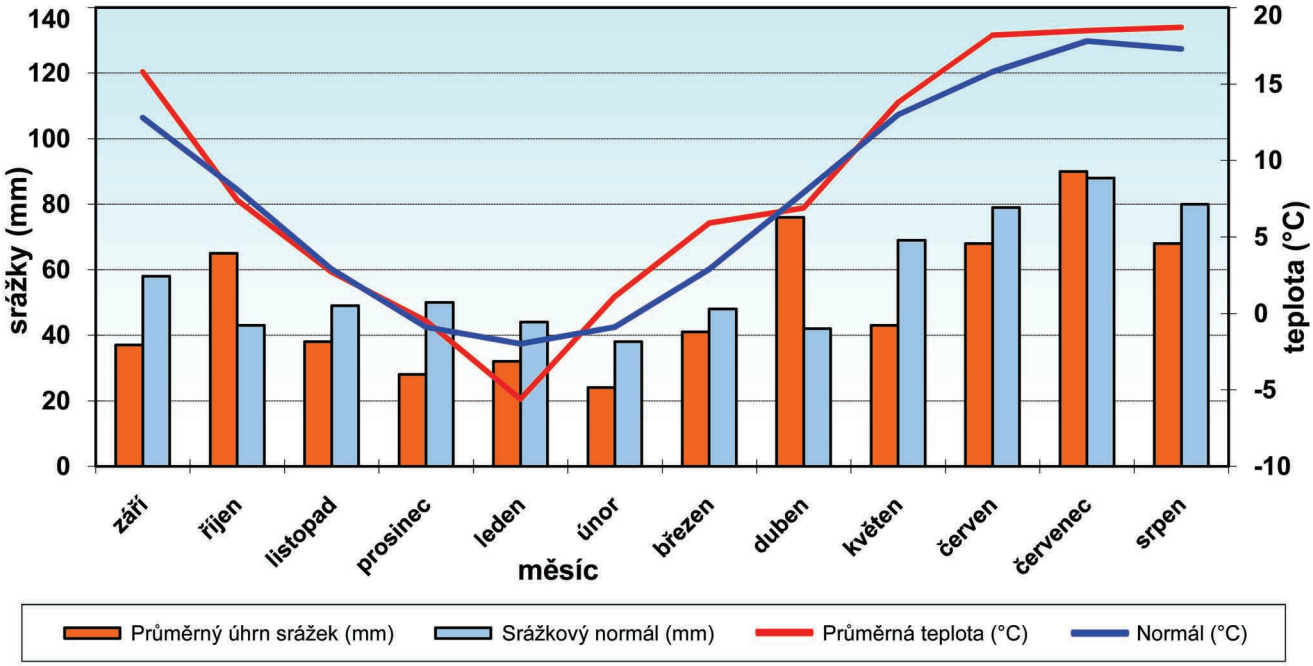

Obr. 2. Srovnání průběhu sklizně ozimé pšenice v ČR v letech 2017 až 2014

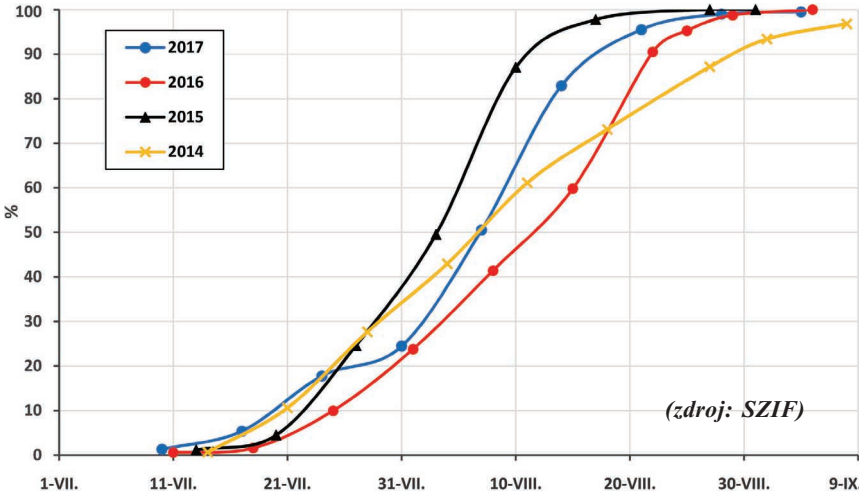

cena systematicky již téměř 20 let. Vzorky obilovin se získávají přímo od pěstitelů. Cílem je, aby jejich počty z jednotlivých krajů a okresů odpovídaly osevním plochám. Kvalita pšenice je hodnocena v akreditované laboratoři Agrotestu fyto s.r.o. podle požadavků ČSN 46 1100-2 (2001) pro pšenici setou-pekárenskou, tj. je stanovována vlhkost (max. 14 %), podíl příměsí a nečistot (max. 6 %), dále objemová hmotnost (min. 76 kg/hl), číslo poklesu (min 220 s), obsah N-látek (min. 11,5 %) a sedimentační index (Zelenyho test, min. 30 ml). Výsledky jsou statisticky zpracovány pro oblast celé ČR, také zvlášť pro Čechy, Moravu i jednotlivé kraje.

Odrůdová skladba pšenice

Ze sklizně 2017 bylo celkem analyzováno 547 vzorků pšenice seté (533 ozimé, 14 jarní) sklizených v rozmezí od 23. 6. do 28. 8., z toho bylo na kvalitu hodnoceno 501 vzorků pekárenských pšenic (odrůdy E, A, B). Výsledky rozborů nepekárenských odrůd (kat. C) nejsou do celkového vyhodnocení zahrnovány. V souboru získaných vzorků bylo zastoupeno celkem 99 různých odrůd pšenice. K 10 nejvíce zastoupeným patřily ozimé odrůdy Tobak (8,8 % všech vzorků), dále RGT Reform (6,0 %), Genius (5,9 %), Julie (4,6 %), Patras a Viriato (každá 4,2 %), Rivero (3,8 %), Dagmar a Pannonia NS (každá 2,9 %) a Bohemia (2,7 %). Jarní pšenice byly zastoupeny 9 odrůdami.

Výnosy pšenice 2017

Podle údajů od pěstitelů, které doprovázejí zaslané vzorky k analýze kvality, činil průměrný výnos analyzovaného souboru 547 vzorků pšenice 6,3 t/ha (Obr. 3). Pro srovnání, v roce 2016 to bylo 7,4 t/ha, v roce 2015 7,2 t/ha a v rekordním roce 2014 7,7 t/ha. ČSÚ udává letos pro celou ČR 5,59 t/ha (zářijový odhad ČSÚ). Konečné údaje z roku 2016 činí 6,50 t/ha, z roku 2015 6,36 t/ha a z roku 2014 6,51 t/ha.

Obr. 3. Výnos pšenice v ČR letech 2012 až 2017, údaje ze vzorků od pěstitelů. Horizontální přímka je na úrovni průměru let 2012-2016. Úsečka ve sloupci udává rozpětí poloviny hodnot.

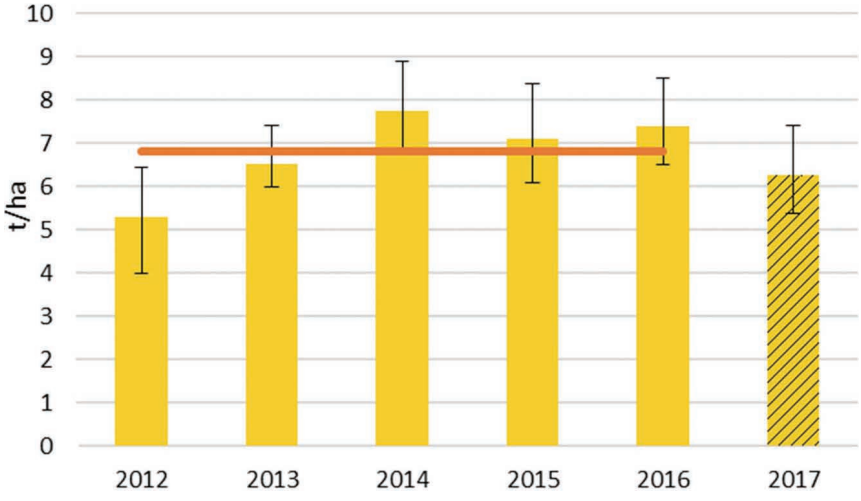

Kvalita sklizně pšenice 2017

Požadavky na jakost pekárenské pšenice splnilo ve čtyřech hodnocených parametrech (tj. bez příměsí a nečistot) pro celou ČR 66 % vzorků; 56 % vzorků sklizených v Čechách a 75 % vzorků z Moravy. V roce 2016 byl podíl vyhovujících vzorků celkově nižší (58 %), především u vzorků z Moravy: vyhovělo 63 % vzorků sklizených v Čechách a 54 % vzorků sklizených na Moravě. Ve srovnání s loňským rokem je kvalita lepší v objemové hmotnosti, významně lepší v obsahu a kvalitě bílkovin a srovnatelná v čísle poklesu. Průměrné hodnoty kvalitativních parametrů v jednotlivých krajích jsou znázorněny na Obr. 4.

Objemová hmotnost

Objemová hmotnost je, stejně jako v loňském roce, hlavním limitujícím parametrem kvality pšenice. V rámci hodnocení pro celou ČR vyhovělo 77 % vzorků (Tabulka 1). Průměr za celou ČR (78,2 kg/hl) je sice vyšší, než v loňském roce (77,2 kg/hl), je však pod průměrnou hodnotou předcházejících 5 let (Obr. 5). Letošní výsledky se velmi liší v závislosti na původu pšenice a rozptyl hodnot je značný (68,0 – 86,0 kg/hl). V objemové hmotnosti vyhovělo méně vzorků z Čech (68 %) než z Moravy (84 %), nejméně z kraje Ústeckého (44 %) a Plzeňského (61 %). Nejlepší objemovou hmotnost měla letos pšenice ve Zlínském kraji (vyhovělo 88 % vzorků), dále v kraji Moravskoslezském, Středočeském, Vysočina a Jihomoravském, kde shodně vyhovělo 85 % vzorků a také v kraji Královéhradeckém, kde vyhovělo 84 % vzorků.

Obsah bílkovin

Obsah N-látek byl v letošním roce významně lepší než v minulých letech. Dosažený průměr 13,7 % je spolu s rokem 2012 dosud nejvyšší (Obr. 6). Na obsah N-látek vyhovělo celkově 89 % vzorků (Tabulka 1), v českých krajích 87 % vzorků. Nejvíce pak pšenice z Plzeňského – 97 % a Středočeského kraje – 96 %. Nejméně na obsah N-látek vyhověly vzorky v Jihočeském (vyhovělo 68 % vzorků) a Královéhradeckém (77 %) kraji. Na Moravě na požadavky normy na obsah N-látek dosáhlo 91 % vzorků, nejlépe jsou na tom vzorky z kraje Vysočiny (98 % vzorků) a Jihomoravského (96 %), nejhůře z kraje Moravskoslezského (vyhovělo 79 % vzorků). Hodnoty N-látek

Obr. 4. Porovnání hodnot objemové hmotnosti (OH), čísla poklesu (FN), obsahu N-látek, sedimentační hodnoty (podle Zelenyho) u pekárenských pšenic v jednotlivých krajích v roce 2017. Přerušovaná červená čára představuje požadavek normy. Krabice představují hodnoty mezi 1. a 3. čtvrtinou vzorků s vyznačením poloviny vzorků, tečkovaná čára rozpětí neodlehlých vzorků, body odlehlé vzorky.

měly značné rozpětí hodnot. Nejvyšší obsah N-látek v hodnotě 20,4 % byl naměřen u pšenice odrůdy Genius, pěstované v okrese Třebíč. Objemová hmotnost této pšenice byla 71,9 kg/hl, výnos 3,8 t/ha. Celkem 55 vzorků pšenice (cca 10 %) mělo obsah N-látek > 16 %, 24 vzorků (4 %) > 17 % a 10 vzorků (2 %) > 18%. Průměrný výnos pšenice s obsahem N-látek > 18% byl 4,35 t/ha.

Kvalita bílkovin – Zelenyho test

Kvalita bílkovin vyjádřená Zelenyho testem byla letos v průměru 46 ml, což je lepší výsledek než v uplynulých 4 letech. Nejlepších hodnot bylo dosaženo v roce 2012 (průměr 51 ml) (Obr. 7). Požadavku normy letos vyhovělo 92 % vzorků (Tabulka 1). Rozdíl v kvalitě bílkovin mezi Moravou a Čechami byl menší, než v jejich obsahu: na Moravě odpovídalo kvalitě bílkovin 93 % vzorků, v Čechách 90 %. Větší rozdíly jsou v rámci krajů – nejvíce vyhověly vzorky v kraji Jihomoravském (99 %), nejméně v kraji Moravskoslezském (82 %) a Královéhradeckém (77 %).

Číslo poklesu

Číslo poklesu uspokojilo letos 97 % vzorků s průměrnou hodnotou 332 s (Tabulka 1). Výborné hodnoty čísla poklesu navazují na dobré výsledky v předcházejících, zejména posledních 3 letech (Obr. 8). V čísle poklesu vyhovělo méně vzorků z Čech (94 %) než z Moravy (99 %), nejméně z kraje Pardubického (75 %).

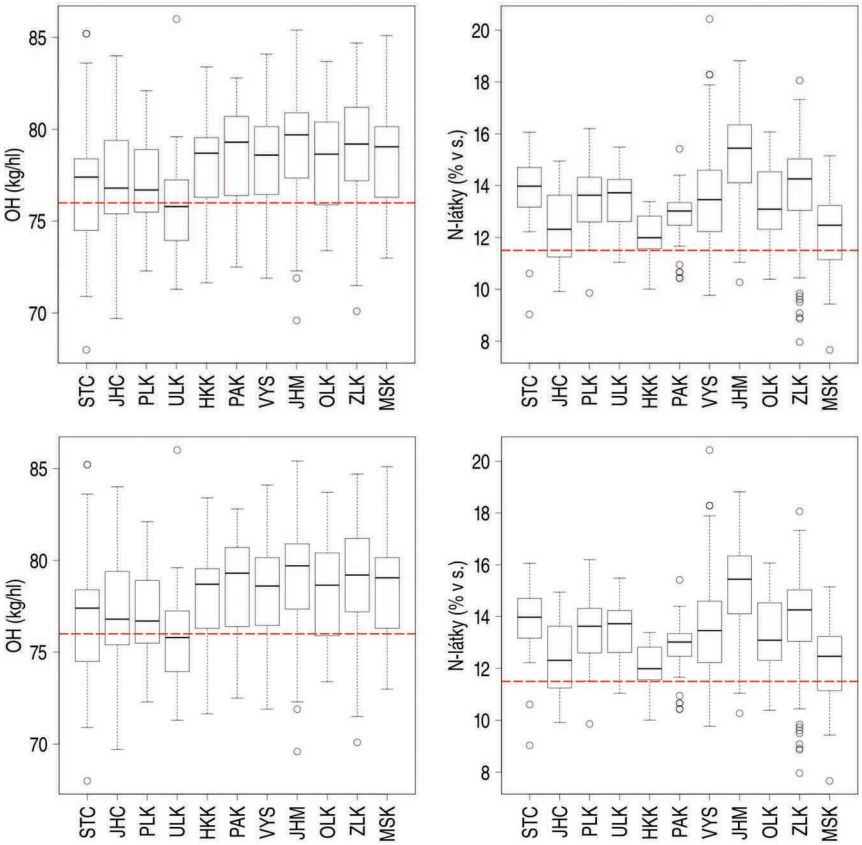

Obr. 5. Průměrné hodnoty objemové hmotnosti pšenice v ČR v letech 2012 až 2017. Horizontální přímka je na úrovni průměru let 2012-2016. Úsečka ve sloupci udává rozpětí poloviny hodnot.

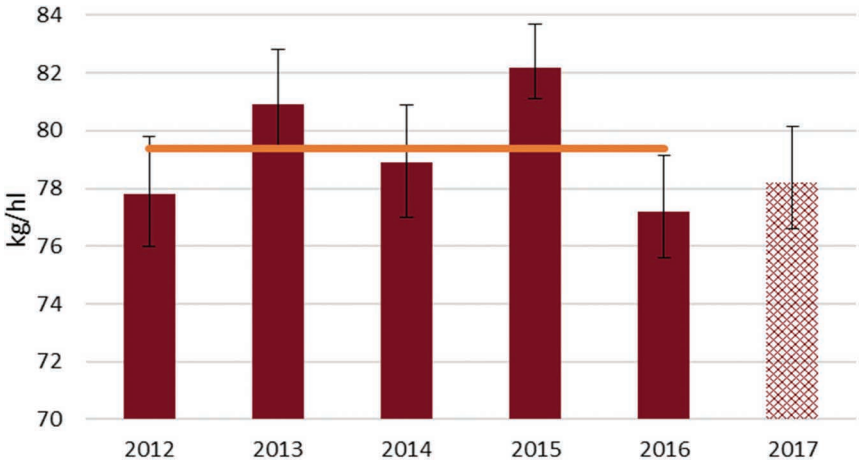

Tabulka 1. Výsledky hodnocení kvality pekárenské pšenice ze sklizně 2017, ČR, 501 vzorků.

	OH	N-látky	Zeleny	FN	Příměsi a nečistoty podle ČSN 46 1100-2					
					3.1+3.10	3.2	3.3	3.9	3.10	VFZ
	(kg/hl)	(%suš.)	(ml)	(s)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
průměr	78,2	13,7	46	332	5,8	3,0	2,4	0,0	0,4	0,3
medián	78,5	13,6	44	343	5,2	2,6	1,6	0,0	0,2	0,1
min	69,6	8,9	19	123	0,7	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
max	86,0	20,4	74	428	37,9	14,8	28,6	1,0	5,6	5,6
vyhovuje	77,0%	89,0%	91,8%	96,8%	64,5%	61,5%	91,2%	100%	80,4%	—-

3.1 Příměsi, z toho: 3.2 zlomky zrn, 3.3 zrnové příměsi, 3.9 porostlá zrna; 3.10 nečistoty, z toho VFZ - viditelně fuzariózní zrna (jejich obsah není v normě limitován)

Obr. 6 Průměrné hodnoty obsahu N-látek pšenice v ČR v letech 2012 až 2017. Horizontální přímka je na úrovni průměru let 2012-2016. Úsečka ve sloupci udává rozpětí poloviny hodnot.

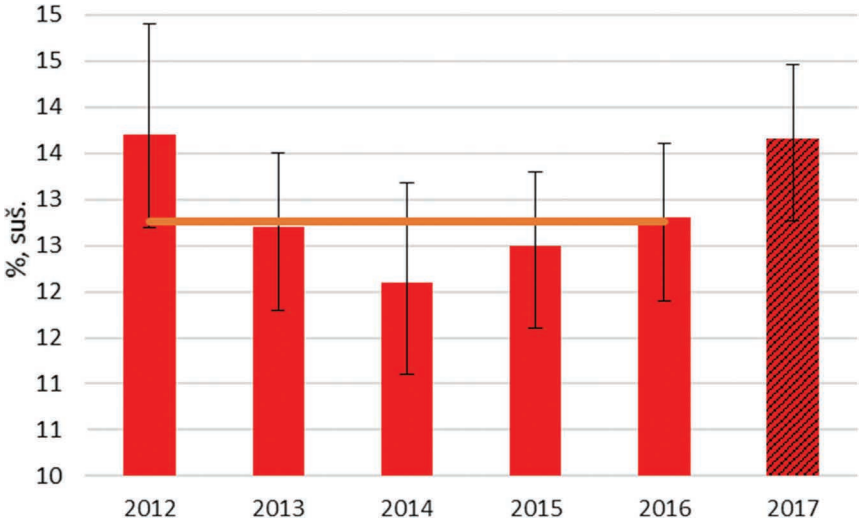

Obr. 7. Průměrné hodnoty Zelenyho testu pšenice v ČR v letech 2012 až 2017. Horizontální přímka je na úrovni průměru let 2012-2016. Úsečka ve sloupci udává rozpětí poloviny hodnot.

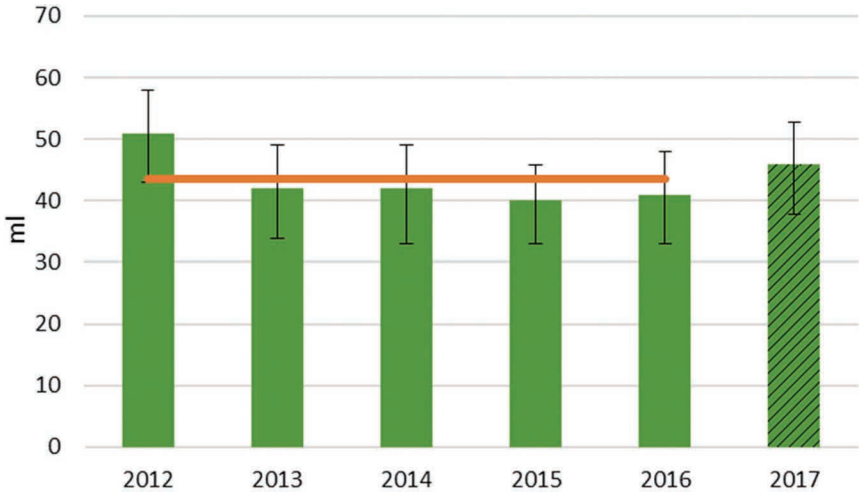

Obr. 8. Průměrné hodnoty čísla poklesu pšenice v ČR v letech 2012 až 2017. Horizontální přímka je na úrovni průměru let 2012?2016. Úsečka ve sloupci udává rozpětí poloviny hodnot.

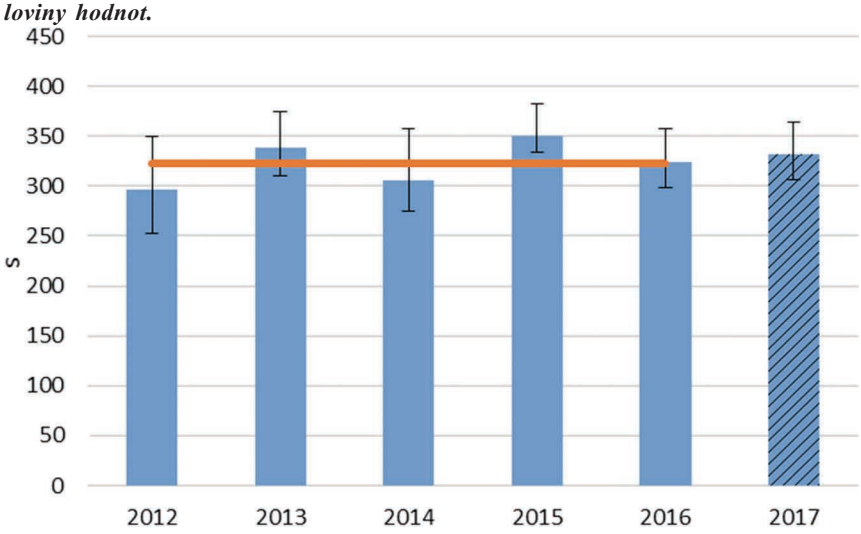

Příměsi a nečistoty

Jelikož hodnocené vzorky byly odebírány nečištěné, odpovídá tomu vysoký podíl příměsí a nečistot – 58 % vzorků nevyhovělo v některé z limitovaných kategorií. V celkovém obsahu příměsí a nečistot nevyhovělo 36 % vzorků. Z příměsí byl nejvýznamnější podíl zlomků zrn, patrně jako následek sklizně za nízké vlhkosti zrna. S limitem pro obsah zlomků (max 3 %) nebylo v souladu 39 % vzorků. Naopak porostlá zrna (kat. 3.9) se prakticky nevyskytovala. Z nečistot byl v letošním roce pozorován také výskyt fuzariózních zrn, ovšem v mnohem menší míře, než v roce 2016. Více než 0,3 % fuzariózních zrn bylo zjištěno u 26 % vzorků, v roce 2016 to bylo u více než poloviny vzorků (51 %). Koresponduje to také s letošní nižší úrovní kontaminace fuzáriovými mykotoxiny ve srovnání s rokem 2016.

Kvalitu sklizně pšenice 2017 v ČR je možno podle základních ukazatelů hodnotit jako celkově dobrou, zejména s ohledem na obsah bílkovin, jejich kvalitu i číslo poklesu. Výsledky letošní sklizně potvrzují, že obilovinám škodí omezené srážky v době po odkvětu méně, než déletrvající deštivé počasí v tomto období. Obdobně to platí také pro období dozrávání. Příznivý vliv na výnos a kvalitu měl také velmi dobrý zdravotní stav porostů. V některých oblastech se však nedostatek srážek významně negativně projevil propadem výnosu, na kvalitě pak zejména snížením objemové hmotnosti. Platí také, že v situaci letošního ročníku nemusí samotný vysoký obsah bílkovin v zrnu znamenat dobrou pekárenskou kvalitu. Sucho v období plnění zrna negativně ovlivňuje kvalitu lepkových bílkovin, které jsou odpovědné za pružnost a tažnost těsta.

RNDr. Ivana Polišenská, Ph.D., Ing. Ondřej Jirsa, Ph.D., Ing. Irena Sedláčková
Agrotest fyto, s.r.o., Kroměříž

Poděkování

Poděkování patří všem pěstitelům obilovin posílajících dobrovolně vzorky pro účely tohoto monitoringu. Finančně bylo sledování kvality sklizně roku 2017 podpořeno příspěvkem MZe (Smlouva o dílo č. 567/2017-17221), částečné financování pocházelo z institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace Agrotest fyto, s.r.o. (rozhodnutí MZe ČR).

Afriku čeká kritický nedostatek úrodné půdy

Keňa i celá Afrika má problém s úrodnou půdou. Kontinent se zdá být tak rozsáhlý a krajina tak otevřená, působivost prostoru je jednou z neodmyslitelných složek krásy Afriky, kterými jsou ničím nenarušované výhledy a nekonečnost krajiny. V jistém smyslu jde však o iluzi, píše deník The New York Times.

Růst populace, klimatické změny, degradace půdy, eroze, pytláctví, globální ceny potravy a dokonce i výhody bohatství vyvíjejí na africkou půdu obrovský tlak. Podněcují konflikty napříč kontinentem, od Nigérie na západě až po Keňu na východě. Okolnosti uvedly do pohybu velké skupiny lidí zoufale hledajících využitelnou půdu. Údaje americké agentury NASA dokládají katastrofální degradaci půdy v celé Africe, přičemž čerstvá studie uvádí, že více než 40 milionů Afričanů je závislých na půdě, jejíž zemědělský potenciál je na sestupu.

Rostoucí porodnost a délka života zároveň znamenají, že na africkém kontinentu by na konci století mohly žít čtyři miliardy lidí, což je desetkrát více než před 40 lety. Jde tedy o dvojsečný problém: kvalita zemědělské půdy se na mnoha místech zhoršuje a rychle se zvětšuje počet lidí, které by tato půda měla živit. Momentálně živí zemědělství sedm z deseti obyvatel, podle Světové banky více než na kterémkoli jiném světadíle.

Situaci dále komplikují změny klimatu. Vědci hovoří o vysychání velkých částí Afriky, přičemž proměny půdy v poušť budou podle nich pokračovat a přinesou další hladomory. Ty letos hrozí hned ve třech zemích: přes deset milionů lidí v Somálsku, Nigérii a Jižním Súdánu jsou nyní na pokraji vyhladovění. Zemědělskou půdu však ničí další, mnohem prostší skutečnost - její nadužívání. Růst obyvatelstva způsobil, že africké rodiny si nemohou dovolit nechat půdu ležet ladem a doplnit zásoby živin. V mnoha oblastech je země natolik vysušená a vyčerpaná, že ani zřídkavý spásný déšť příliš nepomáhá.

„Čekají nás vážné problémy s nedostatkem jídla," řekl badatel z jihoafrického Institutu pro bezpečnostní studia Zachary Donnenfeld. „Stále více zemí bude závislých na dovozu. Také častěji uvidíme mezinárodní společenství v pozici záchranářů," vysvětlil Donnenfeld.

Zdánlivě pozitivní ekonomický rozvoj některých afrických regionů krizi rovněž prohlubuje. Se zlepšováním ekonomické situace obyvatel roste také spotřeba - vody, energie a většinou také masa. To vše posiluje nároky na přírodní zdroje. Nemluvě o stavbě nákupních center či obytných zón pro vzkvétající bohatší vrstvu obyvatelstva.

Zdroj: Agris.cz

USA žádají prošetření čínských celních kvót na zemědělský import

Spojené státy požádaly Světovou obchodní organizaci (WTO), aby prošetřila čínský systém celních kvót na

dovoz zemědělských produktů. Tvrdí, že Čína tento systém nespravuje transparentním a spravedlivým způsobem.

Spor, který se týká dovozu pšenice, rýže a kukuřice, začal již za administrativy bývalého amerického prezidenta Baracka Obamy. Administrativa jeho následovníka Donalda Trumpa nyní předložila WTO oficiální žádost o vytvoření komise, která by se touto záležitostí zabývala, napsala agentura Reuters.

Čína v rámci systému celních kvót nabízí nižší cla na určitý objem dovozu obilovin. Úřad obchodního zmocněnce USA nicméně loni v prosinci uvedl, že Peking nemaximalizuje využívání tohoto systému, což omezuje přístup dodávek z USA a dalších zemí na čínský trh. Čína tak podle úřadu porušuje své závazky vůči WTO.

Zdroj: Agris.cz

Skotská firma vyrábí biopalivo z odpadu po výrobě whisky

Je známo, že alkohol a auta nejdou dohromady. Jeden skotský vědec se ale rozhodl tuto zásadu vyvrátit a předvedl jízdu automobilem na biopalivo, které bylo vyrobeno z odpadu po výrobě whisky. Celý proces výroby biopaliva biobutanol vyvinula firma Celtic Renewables, informovala agentura Reuters.

Prezident společnosti Celtic Renewabels a ředitel výzkumného centra biopaliv na edinburské Napier University Martin Tangney uvedl, že k uskutečnění projektu ho inspirovala touha efektivně spravovat zdroje. Tangney předvedl výkon nového paliva tento týden, když se kolem univerzitního parkoviště projel v pronajatém autě natankovaném směsí s přídavkem nového biopaliva.

Tangney upozornil, že společnost Celtic získává levně nebo zdarma surovinu k výrobě biopaliva od palírny, se kterou spolupracuje. Ta je ráda, že si může snížit náklady na likvidaci odpadu po výrobě whisky. Tyto náklady dosahují 300.000 liber (8,9 milionu Kč) ročně.

Biobutanol má výhodu před dalšími biopalivy. Může být smíchán s běžným benzinem v poměru až 15 procent, aniž by bylo potřeba upravovat motor.

S finanční podporou devět milionů liber od skotské vlády a dalších investorů firma plánuje otevřít v roce 2018 továrnu, která by mohla ročně vyrobit 500.000 litrů pohonných hmot. Díky dostupnosti surovin pro výrobu v celém Skotsku Tangney odhaduje, že by bylo možné případně vyrobit ročně až 50 milionů litrů tohoto biopaliva.

Zdroj: Agris.cz

Světová spotřeba alkoholických nápojů klesá

Světový trh alkoholických nápojů loni navzdory zesilování růstu globální ekonomiky dál klesal a jejich odbyt se snížil zrychleným tempem 1,3 procenta. Nejvíce zeslábl zájem o pivo, jehož globální spotřeba klesla o 1,8 procenta. Uvedla to ve své poslední zprávě organizace IWSR, která sleduje trendy spotřeby alkoholických nápojů.

Loňské tempo poklesu spotřeby alkoholu bylo mnohem výraznější než v minulých letech. V předešlých pěti letech spotřeba klesala v průměru o 0,3 procenta ročně. Spotřeba vína se snížila jen o 0,1 procenta, zatímco prodej lihovin narostl o 0,3 procenta. Pokračoval trend oživování zájmu o tradiční britský gin, jehož prodej celoročně vzrostl o 3,7 procenta, poznamenala BBC.

Světová ekonomika sice loni podle údajů Mezinárodního měnového fondu rostla rychleji než v minulých letech, útlum nebo recese ale pokračovaly ve stěžejních zemích jako je Čína, Rusko nebo Brazílie. Prodej piva v Rusku se

tak propadl o 7,8 procenta, v Číně klesl o 4,2 procent a v Brazílii o 5,3 procenta, uvedla ISWR.

Zdroj: Agris.cz

Největší obchodní řetězce na českém trhu ovládají majitelé hlavně z Německa

V třiceti největších řetězcích s převahou rychloobrátkového zboží, které celkem vytváří roční tržby 392 miliard korun, ovládají na českém trhu němečtí majitelé 39,8 procenta. Na tuzemské firmy připadá 23,1 procenta, nizozemští vlastníci ovládají 18,1 procenta. Žebříček TOP 30 obchodníků sestavuje každoročně časopis Zboží&Prodej ve spolupráci s GfK.

Vlastníci z Velké Británie ovládají 11,1 procenta a z Francie 0,4 procenta. Do první pětky obchodníků podle tržeb patří v ČR Kaufland, Ahold, Tesco, Lidl a Penny.

Největší společností s českým kapitálem v žebříčku je Geco na sedmém místě, která v ČR provozuje mimo jiné síť prodejen s tabákovými výrobky, s obratem 30 miliard korun.

Jinak obchodní společnosti s českými vlastníky figurují především v druhé části žebříčku. Patří k nim mj. JIP východočeská, JAS ČR, Maloobchodní síť Hruška, Peal, Solvent ČR (drogerie Teta), Rosa market (Potraviny ENAPO), COOP družstvo H.Brod, Jednota s.d. České Budějovice, Flosman či družstva CBA.

Svaz českých a moravských spotřebních družstev (Skupina COOP) sdružuje 47 spotřebních družstev, která provozují dohromady téměř 2700 prodejen. Loni vykázala družstva dohromady obrat přes 26,8 miliardy korun. Většina z nich se ale do žebříčku TOP 30 nedostala.

Převaha německého kapitálu má podle šéfredaktora časopisu Zboží & Prodej Petra Hříbala základ v geografické blízkosti a také v dostatečné jazykové vybavenosti místních manažerů, kteří byli hlavně v počátcích rozvoje moderního maloobchodního prodeje vítanou pomocí a bonusem.

„O vysokém stupni provázanosti našich ekonomik, která se projevovala a projevuje i v potravinářství a maloobchodě, ani není nutné mluvit. A k umístění řetězců s českými vlastníky hlavně ve druhé části žebříčku bych jen doplnil, že kdyby byla skupina COOP brána jako jednotný ekonomický celek, tak by se svými výsledky zařadila do první desítky," dodal Hříbal.

Český trh je tak rozebrán nadnárodními řetězci. Působí zde dlouhodobě a investovaly miliardy korun do svých sítí. Živo je ale podle odborníka na maloobchod ze společnosti PwC Audit Pavla Kulhavého v segmentu nových on-line hráčů, kde se profilují zejména firmy s českými vlastníky. Roční tempa růstu celkového on-line prodeje se v Česku pohybují v řádu desítek procent. „V absolutních číslech však mají k tradičním řetězcům supermarketů a hypermarketů zatím daleko. I proto by k výraznějším změnám na českém maloobchodním trhu mohlo dojít užším propojením tradičních řetězců s on-line prodejci, neboť úspěšný maloobchodní model představuje kombinaci kamenných prodejen a on-line světa," řekl Kulhavý.

Největším obchodním řetězcům v Česku se v posledních dvou letech daří. Rychle jim rostou zisky a zvyšují obrat. Podíl obchodní marže na tržbách v maloobchodu s převahou potravin v roce 2015 dosahoval 22 procent.

Například německé diskonty Lidl vykázaly v Česku ve finančním roce 2015/2016 rekordní zisk před zdaněním čtyři miliardy korun, meziročně o 55 procent více. Tržby stouply na 38,3 miliardy korun. České obchody Tesco ve stejném finančním roce vykázaly rekordní zisk 3,3 miliardy korun. Tržby dosáhly 43,6 miliardy korun.

Autor: ČTK, Zdroj: Agris.cz

Obchodů s potravinami ubývá. Za posledních 16 let o více než sedm tisíc

V Česku rok od roku ubývá obchodů s potravinami. Za tento pokles může především situace na takzvaném tradičním trhu, tedy u obchodů s rozlohou do 400 metrů čtverečních. Zástupci maloobchodu za tím vidí mimo jiné také špatný přístup státu.

Malé a středně velké obchody s potravinami pomalu mizí z mapy České republiky. Ukazují to data společnosti Nielsen, která sleduje spotřebitele ve více než 100 zemích z celého světa a analyzuje sítě obchodů s potravinami.

Ta ve své zprávě uvádí, že počet prodejen s rozlohou do 400 metrů čtverečních se za posledních 16 let snížil o více než 7 tisíc. Zatímco na začátku tisíciletí v Česku existovalo přes 20 tisíc malých prodejen a samoobsluh, kvůli postupnému poklesu se loni dostaly na méně než 13 a půl tisíce provozů.

„I když se zákazníci vracejí ze supermarketů zpět k nákupům na vesnici, český maloobchod je v posledních letech v krizi. Může za to podporování zahraničních řetězců státem a mnohdy nesmyslné a nadbytečné legislativní požadavky. Obchod poškozuje také absence ochrany českých distributorů před agresivními obchodními praktikami nadnárodních výrobců," uvedl předseda Družstva CBA CZ Roman Mazák.

Ale právě Družstvo CBA CZ sdružující velkoobchodní a maloobchodních jednotky se možnému úbytku prodejen vyhnulo. V jeho síti se od začátku tisíciletí pohybovalo okolo 700 prodejen, v posledních letech však došlo k navýšení až na současných 960 prodejen. „Proti celkovému úbytku malých prodejen bojujeme, jak se dá. Vytvořili jsme proto první tuzemskou franšízovou síť, která poskytuje plnou podporu členským prodejnám. Vyjednáváme též s dodavateli co nejnižší ceny a pomáháme prodejnám se složitou legislativou či EET. Snažíme se i o určitý přesah, kupříkladu pořádáním soutěží či dětských dnů," doplnil Mazák.

Celkový úbytek obchodů s potravinami v tuzemsku zmírňují supermarkety a hypermarkety. První segment zaznamenal od roku 2000 nárůst o téměř 50 procent. A tak zatímco na začátku tisíciletí bylo v Česku 900 supermarketů, v loňském roce jich bylo už více než 1300. Nejvýraznější růst ze všech tří segmentů nicméně zaznamenaly hypermarkety. První hypermarket otevřel v Česku v roce 1996, na přelomu tisíciletí jich bylo už 68 a o 16 let později se jejich počet téměř zpětinásobil.

„Pod tento vývoj se podepisuje tlak moderních formátů. Významnými faktory jsou i změny nákupního chování, vyšší mobilita obyvatelstva, pokračující urbanizace a změna nákupního chování lidí, kteří jsou v dnešní hektické době stále méně ochotní trávit volný čas nakupováním," uvedl Lubomír Mechura ze společnosti Nielsen.

Zdroj: Agris.cz

Schodek agrárního zahraničního obchodu se zvýšil o 2 procenta

Schodek agrárního zahraničního obchodu se v pololetí meziročně zvýšil o dvě procenta na 11,8 miliardy korun. Vývoz se snížil o 334,6 milionu korun

na 101,1 miliardy korun a dovoz o 104,2 milionu korun na 112,9 miliardy korun. Vyváželo se méně cigaret. Podle prezidenta Agrární komory ČR Zdeňka Jandejska tato statistika ukazuje nezdravý vývoj v českém zemědělství a ve výrobě potravin.

„Je nezbytné přizpůsobit nastavení celé národní agrární politiky a jednotlivých podpor. Omezit nesmyslné plošné platby na minimální výkony. Zaměřit se na investice do živočišných a speciálních rostlinných odvětví, které stojí na výkonech a produkci, jsou provázány na zaměstnanost a tím i na příjmy a výdaje státního rozpočtu," řekl ČTK Jandejsek. Česká produkce by se podle něj měla v republice také zpracovat a následně vyvážet přebytky. Například tedy nevyvážet obilí, ale dát ho do chovů hospodářských zvířat, které produkují maso. Češi stále nejvíce vyvážejí cigarety, které tvoří více než desetinu exportu, následuje pšenice a přípravky používané k výživě zvířat, dále pak pekařské zboží, nezahuštěné mléko a smetanu.

Naopak do Česka se nejvíce dováží vepřové maso, dále pak stejně jako u vývozu hrají významnou roli cigarety nebo pekařské zboží. „V komoditním pohledu ovlivnily v 1. pololetí roku 2017 meziroční vývoj bilance českého agrárního zahraničního obchodu jednoznačně největší měrou cigarety, jejichž netto-vývoz poklesl o 1,6 miliardy korun na 5,8 miliardy korun," uvedlo ministerstvo. Zhoršila se i bilance obchodu s vepřovým masem.

Češi jako v minulosti nejvíce vyváželi na Slovensko, do Německa, Polska, Itálie a Rakouska, zboží do republiky proudilo nejvíce z Německa, Polska nebo Nizozemska. Ze zemí mimo unii pak z Číny, Turecka nebo Spojených států amerických.

Rok	Vývoz (mil. Kč)	Dovoz (mil. Kč)	Agr. saldo (mil. Kč)
1993 vznik ČR	32.276	31.497	779
1995	35.596	47.636	-12.040
1996	32.555	54.353	-21.798
1999	39.757	60.484	-20.727
2000	47.729	65.011	-17.282
2001	49.411	69.228	-19.817
2002	45.174	69.040	-23.866
2003	48.805	74.259	-25.455
2004 vstup ČR do EU	61.526	93.822	-32.295
2005	78.520	103.522	-25.003
2006	78.542	112.737	-34.195
2007	96.880	129.333	-32.453
2008	106.931	131.048	-24.117
2009	101.708	133.735	-32.027
2010	105.364	140.008	-34.644
2011	120.381	156.674	-36.293
2012	148.309	173.026	-24.717
2013	160.594	184.674	-24.080
2014	180.247	199.909	-19.662
2015	201.383	220.686	-19.303
2016	201.995	224.631	-22.636
1. pololetí 2016	101.500	113.000	-11.600
1. čtvrtletí 2017	101.100	112.900	-11.800

Zdroj: Agris.cz

Zpráva o stavu zemědělství 2016: rekordní produkce obilovin a mírný nárůst stavů skotu

V roce 2016 se českému zemědělství podařilo udržet růst a celková produkce zemědělského odvětví proti roku 2015 vzrostla o 2,1 %. Počasí bylo s výjimkou dubnových mrazů, které poškodily zejména sklizeň ovoce, příznivé a úroda většiny pěstovaných základních plodin byla velmi dobrá. Uvádí to Zpráva o stavu zemědělství České republiky za rok 2016, kterou schválila vláda. Materiál každoročně představuje a hodnotí vývoj českého zemědělství a potravinářství s důrazem na meziroční srovnání a změny v tomto vývoji.

Produkce obilovin sklizených loni v České republice dosáhla historicky rekordní výše 8 596,4 tisíce tuny, což je proti předchozímu roku nárůst o 5,1 procenta a o 13,1 procenta převyšuje průměr posledních deseti let. Na celkové produkci se největším objemem podílela tradičně pšenice.

Stavy skotu celkem v meziročním srovnání nepatrně vzrostly o 0,6 % (8,5 tisíce kusů) a dosáhly 1 415,7 tisíce kusů, z toho stavy krav se zvýšily o 0,6 % (3,6 tisíce kusů). Nárůst stavů skotu byl v roce 2016 evidován ve všech krajích kromě Plzeňského (meziroční snížení o 2,1 %), Olomouckého (meziroční snížení o 1,3 %) a Královéhradeckého (stagnace). Nejvíce se zvýšil počet kusů chovaného skotu v Libereckém kraji (o 3,8 %). Chov skotu je v ČR tradičně soustředěn především do větších zemědělských podniků. Podle údajů Ústřední evidence hospodářských zvířat se chovem skotu k 31. 12. 2016 zabývalo v ČR celkem 18,6 tisíce podniků. Ve srovnání s předchozím rokem se počet navýšil o 346 podniků.

Zhoršená ekonomika výroby mléka se díky přímým platbám a mimořádným podporám udržela v kladných číslech. Průměrná roční mléčná užitkovost se zvýšila o 0,7 % (60 l) na 8 061,3 litru na dojnici a průměrné stavy dojnic byly 370,2 tisíce kusů, meziročně o 0,5 % více.

Obrat českého agrárního zemědělského obchodu v roce 2016 meziročně vzrostl o 1,2 %, pomaleji rostl vývoz i dovoz. Hodnota vývozu se zvýšila o 814,7 milionu na 202,2 miliardy korun a hodnota dovozu vzrostla o 4,2 miliardy na 224,9 miliardy korun.

Ke konci roku 2016 hospodařilo v ČR 4 243 ekologických zemědělců, jde o mírný nárůst oproti předchozímu

roku. Vzrostl počet výrobců biopotravin, kterých bylo k 31. 12. 2016 registrováno 607. Výrazný meziroční nárůst byl zaznamenán u podílu ekologicky obhospodařované půdy k celkové výměře zemědělské půdy, a to nad 12 %.

Zaměstnanost v zemědělství se v posledních letech snižuje velmi mírným tempem. V roce 2016 klesl počet pracovníků v zemědělských podnicích na 100,2 tisíce. Meziroční úbytek byl 0,7 % (v předchozím roce 1,2 %). Podíl pracovníků v zemědělství na celkové zaměstnanosti v národním hospodářství ČR meziročně klesl o 0,1 % na 1,9 %.

Mzdy v zemědělství, včetně lesnictví a rybářství, dlouhodobě setrvávají pod úrovní mezd v průmyslu i v národním hospodářství celkem. V zemědělství loni vzrostla mzda o 4,2 % a dosáhla 22 379 korun.

Zdroj: Agris.cz

Daň je nižší, ale zájem stále mizivý. Řidiči nekupují zelenější paliva

Po roce a půl se vrátila do hry vyšší sleva na biopaliva. Emise musí Česko snížit jinak, aby splnilo cíle Evropské unie. Je možné, že v příštích letech už motoristé nekoupí obyčejný benzin a naftu, ale jen paliva s přimíchanou biosložkou, která budou dražší.

Sen odpůrců vysokoprocentních biopaliv o ukončení jejich dotace se téměř naplnil – stát je loni podpořil jen 38 miliony korun. To je zlomek oproti dvěma miliardám z roku 2015. Od letošního července se dotace motoristům na bionaftu a bioethanol sice vrátila, ale protože je stejně téměř nekupují, chystají se distributoři paliv na novou etapu: vyšší obsah biopaliv prostě namíchají do klasického benzinu.

„O vysokoprocentní biopaliva ani po úpravě daně není zájem – ať už kvůli stáří vozového parku (stará auta nejsou přizpůsobena na velké procento rostlinného paliva), nebo proto, že nafta a benzín jsou proti biopalivům levná," konstatuje Václav Loula, expert na paliva z České asociace petrolejářského průmyslu a obchodu. Ta sdružuje distributory paliv jako Čepro, Unipetrol, MOL nebo Shell.

Proč vůbec stát tolik usiluje o to, aby šla biopaliva na odbyt? Příčinou je snižování emisí skleníkových plynů v dopravě. Země EU včetně Česka se zavázaly, že do roku 2020 je sníží o šest procent proti roku 2010. Letos jsme zatím na 3,5 procenta plnění, a odpovědnost za to leží na bedrech distributorů. To oni musí namíchat a dodat na trh paliva, která produkují méně skleníkových plynů než klasická motorová nafta a benzin. Děje se tak zejména přes biopaliva, drtivá většina se jich prostě přimíchává v předepsaném množství do klasického benzinu (maximálně 4,1 %) a nafty (maximálně 6 %). A motoristy, kteří se rozhodnou jezdit na takzvaná vysokoprocentní (čistá bionafta, směsná nafta, ethanol E85), k tomu stát motivuje slevou na spotřební dani.

Česko to v minulosti s danou podporou přehnalo, a tak před dvěma lety poslanci s velkým humbukem daň na omezenou dobu zvýšili. Teď se – tentokrát už potichu – daň zase snížila.

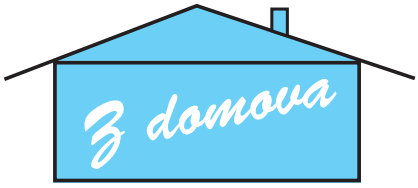

Výrobců biopaliv se přitom hýbání s daní dotklo minimálně. „Významně nižší odbyt biopaliv jsme kvůli vyšší dani nezaznamenali. Podle našeho názoru se pouze objem z vysokoprocentních biopaliv přesunul do povinného přimíchávání," říká Martin Kubů, ředitel divize pohonných hmot společnosti Agrofert, největšího výrobce biopaliv v Česku.

Jak stát podporuje biopaliva

Jenže přimíchávání přestane kvůli povinnosti rychlejšího snižování emisí stačit. „Abychom splnili emise, budeme muset na přelomu 2019 a 2020 nasadit vyšší biosložku u benzinu, dvojnásobek toho, co dnes, takzvaný benzin E10. Na pumpách už bude k mání jen tento benzin," předpovídá Loula.

Vyvrací přitom často zmiňované obavy, že stará auta na benzin s vysokým obsahem rostlinné složky nebudou moci jezdit. „Automobily vyrobené po roce 2004, tedy dnes třináct let staré, to bohatě zvládnou. Starší auta mohou jezdit na vysokooktanový benzin Natural 98, kam se místo biolihu přimíchává rostlinné ETBE (ethyl tert-butyl ether), ten jim neublíží," říká Loula. Jenže to pro majitele starých aut, kteří dnes jezdí na benzin s oktanovým číslem 95 nebo 91, bude znamenat nutnost kupovat dražší benzin.

„Ve vozovém parku máme pět milionů osobních vozidel, přes polovinu jich je vyrobeno před rokem 2004, ale je mezi nimi hodně těch, co jezdí málo," upozorňuje Josef Pokorný, tajemník Svazu dovozců automobilů. Podle něj se zavedení E10 netýká jen aut, ale i sekaček, křovinořezů či malotraktorů.

Ministerstvo průmyslu už představilo plán, jak vozový park, kde průměrné stáří činí patnáct let, omladit. Možností je motivační šrotovné, sankční silniční daň za starší auta jako v Německu, nebo třeba příspěvek na nákup vozů s alternativním pohonem. „Vláda by měla začít se silnou podporou elektromobility, která je hlavním proudem pro nejbližších dvacet let," myslí si Boris Tomčiak, analytik investičně poradenské společnosti Finlord.

Je však možné, že s nasazením benzinu s vyšší biosložkou to nebude tak horké. „Nezatracoval bych možnost, že EU přehodnotí šestiprocentní cíl na snížení. I ostatní země východního bloku budou mít s plněním problémy," dodává Loula.

Zdroj: ekonomika.idnes.cz

Projevuje se další škůdce kukuřice – zavíječ kukuřičný

Výskyt hmyzích škůdců potvrzuje změny klimatu. Vliv na snížení výnosů kukuřice bude mít díky extrémnímu suchu nejen výskyt bázlivce kukuřičného, ale i zavíječe kukuřičného, jehož silné výskyty zaznamenáváme od poloviny srpna. Enormní poškození se objevují i ve vyšších polohách, a to nejen v případě tohoto škůdce, ale např. u viróz obilnin.

V současnosti lze pozorovat zejména na lokalitách Vysočiny a západních Čech a na mnoha dalších místech s pěstovanou kukuřicí masivní poškození housenkami zavíječe kukuřičného (*Ostrina nubilalis*). Provrtaná stébla a palice kukuřic se objevují v porostech pěstovaných v sousedství loňských kukuřic, ačkoliv se na dané lokalitě dodržuje řádný osevní postup. Jistou anomálií je také fakt, že se silná poškození vyskytují na polích s nadmořskou výškou nad 500 m n. m. Tento rok tak potvrzuje skutečnost, že dochází ke změnám klimatu a k posunu škodlivosti některých druhů hmyzích škůdců. Podobný posun byl zaznamenán též u viróz obilnin, které se začínají vyskytovat i v nadmořských výškách nad 550 m n. m. Z tohoto důvodu by měli pěstitelé kukuřice v další pěstební sezóně zvážit změny v osevním postupu, snížit podíl monokultur kukuřice a upravit skladbu plodin tak, aby zajistili potřebnou hmotu jiným zdrojem např. GPS žitem. Toto doporučení

by mělo platit i pro pěstitele poloh 450–550 m n. v.

Další doporučení pro snížení škod v příštím roce je nepodceňovat průběh počasí v době kladení motýlů.

V tomto roce se předpokládá vysoký propad ve výnosech silážových i zrnových kukuřic kvůli extrémnímu suchu v kombinaci s poškozením bázlivcem kukuřičným v teplých oblastech republiky, zvláště na Moravě.

Zdroj: Agris.cz

ČSÚ zanalyzoval ekologické zemědělství

Dle ČSÚ se od roku 2000 u nás zvýšilo zastoupení ekologicky hospodařících farem. „Jejich počet stoupl sedminásobně a výměra ekologicky obhospodařované půdy se zvýšila třiapůlkrát. Nejčastějšími ekologicky pěstovanými kulturami jsou trvalé travní porosty následované ovocnými sady a léčivými a kořeninovými rostlinami," uvedla předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová. V podílu ekologicky hospodařících subjektů zaujímáme v EU druhé místo, hned po Rakousku. Co se týče podílu ekologicky obhospodařované zemědělské půdy, patří nám čtvrtá pozice v EU.

Zdroj: Agris.cz

Vize pro rok 2030: méně řepky a obilí, více chovných zvířat

Snížit výměru řepky o desítky tisíc hektarů, více podpořit chovy hospodářských zvířat a zvýšit plochu pěstované zeleniny na trojnásobek – takové jsou cíle ministerstva zemědělství ve Strategii resortu s výhledem do roku 2030. Výměra ovocných sadů by se měla podle strategie zvýšit do roku 2030 ze současných 14 500 hektarů na 23 tisíc ha. Resort chce například více podporovat závlahové systémy. Jejich rozloha by měla už do roku 2020 vzrůst o 10 tisíc hektarů ze současných 25 tisíc ha. Do roku 2030 pak se pak měly stávající zavlažované plochy rozrůst na trojnásobek. Výměra plochy, na které zemědělci pěstují zeleninu, by měla vzrůst z nynějších 10 500 hektarů až na 30 tisíc ha. Naopak by měla mírně klesnout výměra obilovin a olejnin. U obilovin o 100 tisíc ha, u olejnin více než o 60 tisíc ha. „Snížení se týká především řepky olejné, která tvoří více než 80 procent ploch olejnin," uvádí se v materiálu. Ubývání žluti z polí chce dosáhnout přeřazením podpor více ve prospěch živočišné výroby. Resort chce také zvýšit počty prasnic, koz, ovcí, krav, kuřat na výkrm i nosnic. Větší podpora pro chovatele by se podle Jurečky měla ukázat jak v evropském programu rozvoje venkova, tak v národních dotacích. Plochy obhospodařované v ekologickém zemědělství by se měly do roku 2030 rozrůst o šest procentních bodů na 18 procent.

Nyní ministerstvo vytváří materiál, ve kterém chce své plány konkretizovat a také vyčíslit, na kolik změny vyjdou. Zatím se ministerstvu nastartovat živočišnou výrobu nedaří. V loňském roce produkce masa podle dat Českého statistického úřadu meziročně klesla o 0,8 procenta na 447 651 tun. Klesla výroba vepřového, skopového, kozího a koňského masa. Mléka vykoupeného od zemědělců ale přibylo o 3,6 procenta na více než 2,43 miliardy litrů.

Hlavním důvodem poklesu produkce masa je podle ředitele Svazu chovatelů prasat v Čechách a na Moravě Jana Stibala snižující se výkupní cena prasat. Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat loni klesly o 12 procent. Cena padá hlavně kvůli přebytkům na trhu.

Nové využití lupiny

Dva nové potravinové doplňky z lupiny představili vědci Univerzity Hradec Králové. Vyvinuli je ve spolupráci s Centrem transferu biomedicínských technologií. Lupina, neboli ptačí bob, má vynikající nutriční vlastnosti, a také nevyžaduje velkou péči při pěstování. Obsahuje vysoký podíl kvalitních bílkovin a vlákniny, malé množství škrobu a olej. Vědci pracovali s upravenou verzí této rostliny, která je vhodná pro konzumaci. Semena volně rostoucí lupiny totiž obsahují jedovaté alkaloidy. Potravinové doplňky byly vyrobeny hydrolýzou z mouky rostliny lupina bílá. Výsledný hnědý prášek obsahuje hydrolyzovanou bílkovinu, rozpustnou vlákninu a zbytky tuku. Druhým produktem je takzvaný nerozpustný podíl, který obsahuje denaturovanou bílkovinu, nerozpustnou vlákninu a tuky. Novinka je především v tom, že pro hydrolýzu byla použita kyselina mléčná a syrovátka. Normálně se používá kyselina solná, což vede k tomu, že po neutralizaci tam vznikne sůl a výsledný produkt je slaný, což je nežádoucí pro zdraví konzumenta. Nové produkty z lupiny by se mohly použít v mlékárnách do mléka, jogurtů a dalších výrobků. Zvýšily by obsah bílkovin. Technologie na výrobu je poměrně jednoduchá a investičně nenáročná.

Milan Popovský zemřel dne 5.8.2017 po těžké nemoci ve věku 61 let.

V jeho osobě ztrácí mlynářský obor nejen výborného kolegu a pracovitého člověka, ale i jednoho z vynikajících mlynářských odborníků. Je to obrovská ztráta pro celý náš obor.

Narodil se 5.5.1956 do mlynářské rodiny. Dětství prožil ve Starém Poddvorově na Jižní Moravě. Po absolvování Střední průmyslové školy v Pardubicích nastoupil 4.7.1977 do mlýna v Kyjově nejprve jako mlynář, později převzal po svém otci pozici technologa. Od roku 1990 řídil mlýnskou výrobu jako stárek až doposud, kdy jeho aktivní činnost ukončila zákeřná nemoc, se kterou se snažil bojovat do poslední chvíle.

S úctou a vděčností vzpomínají kolegové a zaměstnanci společnosti GoodMills Česko, s.r.o.

Cenové informace - říjen 2017

Vývoj průměrných cen obilovin v ČR dle SZIF ve vybraných týdnech 2017/2018

Týden	25.	26-27	30.	32.	33.	34.	35.
Pšenice potravinářská	4277	4136	3996	3866	3808	3685	3709
Pšenice krmná	—	—	3499	3562	3540	3569	3563
Žito	4394	4289	4442	—	—	—	—

Týden	36.	37.	38.	39.	40.	41.	42.
Pšenice potravinářská	3806	3844	3855	4033	3791	3870	3847
Pšenice krmná	—	3615	3574	—	—	3664	—
Žito	3815	3939	4037	—	—	—	—

Světové trhy - Vývoj světových cen pšenice Chicago (Kč/t) termínované obchody

	25.6.	2.7.	16.7.	23.7.	20.8.	24.9.	15.10.
Pšenice							
Září 2017	4093	4436	4285	4099	—	—	—
Prosinec 2017	4281	4596	4487	4289	3942	3942	3854
Březen 2018	4423	4711	4651	4459	4117	4117	4017
Květen 2018	—	—	—	—	4236	4236	4126
Kukuřice							
Září 2017	3385	3443	3383	3340	—	—	—
Prosinec 2017	3476	3542	3502	3461	3321	3321	3314
Březen 2018	3566	3625	3599	3558	3440	3440	3443
Květen 2018	—	—	—	—	3518	3518	3526

Evropské trhy - Vývoj termínovaných cen pšenice na burze Matif (Kč/t) termínované obchody

	25.6.	2.7.	16.7.	23.7.	20.8.	24.9.	15.10.
Pšenice							
Září 2017	4569	4623	4537	4440	—	—	—
Prosinec 2017	4681	4761	4713	4603	4230	4461	4872
Březen 2018	4759	4840	4817	4720	4367	4603	5038
Květen 2018	—	—	—	—	4458	4704	5158
Kukuřice							
Srpen 2017	4602	4578	4426	4303	—	—	—
Listopad 2017	4556	4551	4413	4368	4172	4197	4511
Leden 2018	4615	4604	4511	4459	4282	4325	4684
Březen 2018	—	—	—	—	4315	4440	4842

V tabulkách jsou uvedeny tuzemské průměrné ceny zemědělských výrobců a dále ceny termínovaných obchodů na burzách Matif a Chicago. Naše mlýny ale nakupují za vyšší ceny. Minimálně je třeba připočítat náklady na dopravu a také například za skladování ve velkokapacitních silech. Z údajů však jednoznačně vyplývá tendence cenového růstu a vyšší cenová úroveň v porovnání s minulým rokem.

Země živitelka 2017

Ministr Jurečka s novináři

Nálada na výstavišti byla příjemná

Mlynářské noviny, vydává Svaz průmyslových mlýnů České republiky v edici Mlynáři, řídí dr. Pavel Filip.
Adresa redakce: Marie Cibulkové 394/19, 140 00 Praha 4, tel./fax: 241 401 892 - 3, E-mail: info@svazmlynu.cz
DTP Rudolf Schuber. Tiskne Nová tiskárna Pelhřimov s.r.o. Krasíkovická 1787, 393 01 Pelhřimov.

ISSN 1214-6374, verze ON-LINE 1802-1921